

Bambino

Projekt: Letem interkulturním světem III.

reg. č. projektu CZ.07.4.68/0.0/0.0/20_079/0002075

Metodika

HRAJU SI RÁD, HRAJE SI I MŮJ KAMARÁD

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

HRAJU SI RÁD, HRAJE SI I MŮJ KAMARÁD

Cílem tohoto tematického celku je rozšíření povědomí o hře jako hlavního nástroje navazování vztahu v předškolním věku. Hra je v předškolním věku jedním ze základních nástrojů pro formování vlastní osobnosti, vztahů i seznamování se se světem kolem nás. Do hry děti vstupují jako jednotlivé individuality. Přinášejí do hry vlastní zkušenosti, pohled na svět i osobnost. Prostřednictvím hry mohou tyto stránky rozvíjet. Proto má v našem projektu toto téma vlastní oddíl, přestože se prolíná napříč všemi tématy.

V tomto tematickém celku se soustředíme na vzájemný respekt mezi dětmi ve hře, na podporu přinášení vlastních nápadů a individuality do hry. Zároveň aktivity přinášejí téma pravidel a jejich dodržování jako prvek kompromisu a pochopení. I když jsme každý odlišný a máme každý vlastní představu a nápady o aktivitě, jsou tu nějaké vnější okolnosti a hranice, které je třeba dodržovat. A ty nám následně pomáhají sdílet a respektovat naše podobnosti i odlišnosti. S dětmi si vždy nezapomeneme připomenout, že hra nás má těšit, a především nikdy bolet.

Hry v tomto tematickém celku jsou zaměřené především na rozvoj motorických dovedností dětí. V dnešní době, kdy děti tráví více a více času s multimédií, je potřeba rozvíjet jejich pohybovou obratnost, neboť s nástupem školní docházky budou trávit čas sezením ve školní lavici, a tak je předškolní vzdělávání vhodným prostředím pro co největší rozvoj motoriky dětí.

Aktivity byly především zážitkové, dramatické a interaktivní, aby si děti prostřednictvím vlastní zkušenosti dané téma zvnitřnily.

1. Kruh/povídání - tato část je pro děti úvodem do tématu. Často začíná pokládáním otevřených otázek, které mají podpořit diskusi, a poskytnutím dostatečného prostoru, aby si na vše přišly a odpověděly sami. Učitel zde figuruje jako průvodce, otázkami se snaží podpořit děti v přinášení vlastních myšlenek a nápadů k danému tématu. Pro podpoření této fáze jsou do kruhu přinášeny flashcards/ obrázky, knihy či další pomůcky, které mohou pomoci dětem dané téma zprostředkovat (například hračky, interní pravidla naší školky).
2. motivace - pro aktivity z tohoto tematického celku jsme hledali motivace především v osobních zkušenostech dětí. Chtěli poznávat své kamarády, chtěli mluvit o sobě. Odkazovali jsme na příběh či povídání z fáze 1. a hledali podobnosti ve vlastních zkušenostech či snahou vytvořit si vlastní novou zkušenost.
3. Samotná aktivita - během aktivity se stalo, že děti přinášely vlastní inovace a myšlenky. Snažili jsme se v maximální míře na ně reagovat a zapojovat je do probíhající aktivity.
4. reflexe - po každé aktivitě jsme s dětmi v kruhu řešili, co jsme dělali, jak jsme se při tom cítili, jak se nám líbilo/nelíbilo a co bychom mohli případně příště udělat jinak.

Většina aktivit v tomto tematickém celku jsou vhodné i pro mladší věkové skupiny. U mladších dětí je potřeba aktivnější účast dospělého jako průvodce aktivitou.

Pavučina

Pomůcky: celé klubko provázku (my použili jutový provázek)

Básnička:

„Pavouk vedl na louku
sedm malých pavouků.
V trávě učil ty své syny
dělat správné pavučiny.“

Jednoduchá aktivita, která děti nesmírně baví. Aktivita je prostorově náročná, v létě je ideální ji hrát venku. Provázek různými směry táhneme napříč místností a vytváříme „pavučinu“. Děti prolézají pavučinou, aniž by se dotkly částí těla kteréhokoliv provázku. Aktivita zkoušela nejen obratnost dětí, ale také je učila strategii, hledání možností a rozvaze. Protože v některých částech „pavučiny“ si musely děti nejdříve rozhodnout, jakým směrem bude nejsnazší jít.

Zajímavý moment bylo sledovat, když děti procházely dráhou podruhé, zda změnily cestu, kterou šly poprvé. Tedy jakým způsobem u nich zafungoval prvek učení a paměť. Některé děti si pamatovali, jakou cestou šly a pokud prve tou cestou to nefungovalo, zkoušely jinou. Některé děti musely projít dráhou vícekrát, aby se „poučily“ a našly jinou cestu.

Tunel

Jednoduchá hra, která děti ohromně baví. Postavíme děti za sebe do řady. S roztaženými nohama vytvoří jakýsi „tunel“ na prolézání. Hru hrajeme v různých variantách.

Varianta s míčem:

Děti si posílají spodním tunelem pod nohama míč, který nesmí spadnout na zem. Míč posíláme buď zepředu dozadu nebo naopak. Poslední z dětí, ke kterému dojde míč, s ním běží na opačný konec řady. Tato varianta procvičuje postřeh dětí, spolupráci i koordinaci rukou.

Varianta s prolézáním:

Pro děti zábavnější varianta s podlézáním. Dítě, které stojí poslední v řadě, vlez do tunelu vytvořeného pod nohama. Proleze na začátek a přidá se k tunelu. V té chvíli začne lézt další dítě. Děti musí držet stále otevřený tunel, dítě, které leze zas musí se držet co nejvíce při zemi. Cílem je, aby se tunel – děti nezbořily.

V obou variantách je řada v pohybu, proto je tato hra i ideální na soutěžení, kdy vytvoříme dvě řady dětí a stanovíme nějakou hranici, ke které se musí řada dosunout pomocí přemisťování míče (dětí). Tato hra podporuje rozvoj spolupráce v kolektivu, podporuje i toleranci mezi dětmi – některé děti jsou obratnější, rychlejší, jiné zas potřebují více času. Potřeba je přítomnost dospělého, který po celou hru sleduje komunikaci mezi dětmi, jakým způsobem na sebe reagují a komentují výkony mezi sebou a případně vstoupil do hry jako mediátor. Nezapomínáme totiž, že hra má především všechny těšit.

Bomba

Pohybové hry nemusí rozvíjet jen motorické dovednosti dětí či prostorovou orientaci, ale například i předmatematické dovednosti jako je číselná řada. Děti předškolního věku by se před vstupem do školy měly orientovat v číselné řadě do 10, a to vzestupně i sestupně. Pomocníkem pro trénink této dovednosti může být hra „bomba“, která je ideální pro hru na venkovním hřišti.

Zvolíme jedno z dětí jako bombu. Všechny ostatní děti budou pojistky a musí se rukou dotýkat naší bomby. Bomba tiká – dítě začne počítat od 1 do 10 a děti se běžící schovávají. Cílem je běžet tak daleko a schovat se, aby je bomba neslyšela ale zároveň děti slyšely odpočet. Protože když bomba začne počítat sestupně od 10 do 1 musí se všechny pojistky vrátit v bombě a zase se jí dotýkat.

Hra rozvíjí i určitou strategii ve hře, kdy se děti musí schovat, ale také zůstat na doslech, což často v zápalu hry opomenou.

Balonkovaná

Pomůcky: nafukovací balónek

Děti milují nafukovací balónky. My jsme s nimi vymysleli variaci na hru Lepidlo. V klasické variaci hry lepidlo učitel říká „Lepidlo se vylilo, (části těla) k sobě přilepilo“, kdy děti následně se mají dotýkat pouze zadanými částmi těla vzájemně ve dvojicích.

Ve variantě s balónky učitel říká „Lepidlo se vylilo, balónek mezi (část těla) vlepilo.“ Děti se následně snaží balónek udržet mezi například bříšky, zády ale třeba i jen koleny. Hra učí děti spolupráci a domlouvání se mezi sebou, neboť balónek je lehký a snadno vyklouzává a děti tak musí hledat strategie, jak nejlépe ho udržet. Opakují si i části těla.

Divadlo

Cirkus KUSKUS

Do školky nám přijel cirkus. Hravé představení ukazovalo dětem nejrůznější akrobatické cviky.

Samotné představení se nám pak stalo inspirací pro vlastní pohybové aktivity, kdy i děti si sami zkoušely nejrůznější hry s pohybem, při kterých musely pracovat s koordinací svého těla a balancem. Zároveň ale museli mezi sebou komunikovat a domlouvat se.

Divadlo bylo realizováno:

Divadlo DAMDAM

Martina Míková

tel: 776 816 528

e-mail: divadlodamdama@seznam.cz

Odkaz: <http://divadlodamdama.cz/predstaveni/>

Hry s lanem

Pomůcky: silné tažné lano

Lano je pomůcka, která se dá všestranně využít při sportovních pohybových hrách s dětmi.

Přetahovaná

Děti se rozdělí na dvě skupiny a stoupnou si na opačné konce lana. Učitel stojí uprostřed a hlídá lano. Na povel děti začnou tahat za svůj konec lana a snaží se přetáhnout druhou skupinu do středu. Pře této aktivitě je třeba aktivní dohled učitele, neboť děti se často do hry ponoří s velkým zápalem a nehlídají na bezpečí, a proto učitel hru koriguje tím, že stojí uprostřed a hlídá lano.

Skok přes lano

Hra procvičuje postřeh a prostorovou orientaci dětí. Nejdříve s lanem pouze vlníme nad úroveň povrchu, ve výšce kolen dětí a děti mají za úkol přeskočit. To že se lano „vlní“, je tedy v pohybu, stěžuje dětem odhad a je pro ně náročnější přeskočit. Pomáhá, pokud tak děti činí s rozběhem.

Podbíhání

Nejnáročnější pro děti je podbíhání točícího lana, neboť opět vyžaduje od dětí velkou míru soustředění a odhadu vzdálenosti. Ale mnohdy pohybující točící lano v dětech vyvolává obavy. Děti tedy do určité míry překonávají svůj strach, proto je důležité děti netlačít a nehonit, ale dopřát jim čas k podběhnutí.

Pravidlem je, že vždy podbíhá pouze jedno dítě. Lanem točí dospělý v pomalém tempu. a to po směru běhu dětí od spodu vzhůru.

Masáže

Pomůcky:

Purperhart, H.: *Dětské masážní karty*, 2013, ISBN 978-80-905140-3-4

Purperhart, H.: *Dětské relaxační karty*, 2013, ISBN 978-80-905140-2-7

Stejně jako je důležité u dětí podporovat dynamický pohyb a aktivitu, pro vyvážení je třeba také děti učit zklidnění, pomalému vnímání sebe i okolí. Nám se v tomto ohledu jako skvělá pomůcka osvědčily karty od Helen Purperhart. Sada karet nabízí inspirativní příběhy a cvičení pro děti. Některé karty jsou určené jednotlivcům jiné zas pracují ve dvojicích.

Karty pro dvojice jsou ideální například po ranním kruhu pro rozhýbání dětí, kdy se naladí na denní aktivitu. Například ve dvojicích je populární „Pizza“, „Pavučina“. Ve dvojici jedno s dětí „masíruje“ druhé sedí, učitel čte z karty instrukce. Pak se děti ve dvojici vymění.

Děti se učí vnímat své tělo, pracovat s příjemnými pocity, ale i třeba těmi nepříjemnými a umět vyjádřit nahlas, že nám něco není příjemné.

Karty pro jednotlivce se pak osvědčily při odpolední relaxaci, neboť jsou zaměřené na práci s fantazií a dechem, učitel je průvodcem, který dětem vypráví příběh a vede dítě k záměrnému budování představ v mysli.

HRY DO RUKY

Balónek na gumičce

Pomůcky: kartónová krabice, řezací nůž, klobouková guma, fixy, polystyrénový míček (průměr 8cm), spinka na papír

Hra, kterou si děti sami vyrobí, má pro ně přidanou hodnotu. Toto je variace na klasické chytání míčku do kelímku. Z kartonové krabice vyřežeme trojúhelník. Doprostřed vyřežeme kruhový otvor dle velikosti míčku. Tuto základní desku si děti vybarví pomocí fixů. Vybarví si i samotný polystyrénový míček. Míček s deskou propojíme pomocí kloboukové gumičky – na míček gumu připevníme pomocí spinky. Délku gumičky doporučujeme spíše kratší než delší. Cílem hry je švihem rozhýbat provázek na gumičce a dostat ho skrz otvor. Hra skvěle rozvíjí postřeh a koordinaci ruka-oko.

Chytání „rybek“

Pomůcky: čínské hůlky, provázek, korálky (dřevěné, průměr min. 4 cm)

Jednoduchá hra rozpořívání prstů. Na každou z čínských hůlek přivážeme provázek, na jehož konci je navázaný dřevěný korálek. Korálek je lepší větší, aby nebyl provázek příliš lehký.

Točením hůlky se pak snaží co nejrychleji namotat provázek. Cílem je, aby k točení hůlky použily děti koncečky prstů, a ne střed dlaně.

Děti můžou pořádat závody v namotávání. V předškolním věku je pro děti důležité zažívat úspěch, ale i neúspěch. V případě hry pocit výhry i prohry. Neměli bychom se tedy soutěžením s dětmi vyhýbat, ale důležitá je správná motivace ke hře, orientovaná na ukázání svých dovedností, a ne na výkon. To je role, kterou zastává učitel jako nositel motivace.

Robinson

Knihy:

Eislerová, J.: *Robinson Crusoe – pro děti*, 2015, ISBN: 978-80-253-1044-1

Sis, P.: *Robinson*, 2019, ISBN: 3836956977

Anotace:

Jsem Robinson Crusoe, námořník, který ztroskotal na pustém ostrově. Stal se ze mě osamělý trosečník, čekající na záchranu. Než připluje loď, která mě vysvobodí, povím ti o svých dobrodružstvích a zážitcích.

S dětmi jsme se nechali inspirovat příběhem Robinsona Crusoe, který jsme si společně četli. Práci s knihou a na ní navázané aktivity, bychom mohli zařadit i do dalších tematických celků tohoto projektu – zkušenosti – jaké je to být na pustém ostrově, oblékání – do čeho se obléknout, když nemáme obchod, rodina a přátelství – jak je Robinsonovi smutno na ostrově samotnému, cestování – život na neznámém místě atd. Je to ukázka, jak lze v jednom materiálu hledat spoustu rozličných témat a skrze jeden příběh dětem zprostředkovat širokou zkušenost napříč RVP a to hrou formou. Proto jsme na zařadili nakonec tyto aktivity do tohoto tematického celku, protože učení v předškolním vzdělávání je především hrou a děti si hrají rády.

V raním kruhu jsme si povídali, co je potřeba ke každodennímu životě. Odpovědi dětí byly jídlo, oblečení, hračky, postel, plyšáci apod. Následovala otázka, kde takové věci obstarávají – obchod, od maminky apod. Po přečtení příběhu o Robinsonovi jsme zkusili vymyslet, jak takové věci získat jinak, neboť na opuštěném ostrově obchody ani maminky nejsou.

V navazujících aktivitách si děti vyrobily „ohniště“ na vaření a opékali ulovené ryby, vytvořily vlastní představu opuštěného ostrova.

Vor pro Robinsona

Příběh o Robinsonovi končí tak, že připluje loď a z ostrova ho zachrání. Co když by ale žádná loď nepřišla, jak bys e mohl Robinson zachránit sám z ostrova? Děti stavěly vory.

Pomůcky: nanuková dřívka, brčko, papír bílý, fixy, lepidlo Herkules, tavící pistole, nůžky

Vor se bude skládat ze čtyř nanukových dřívek v horní vrstvě. Děti si pomalují nanuková dřívka z jedné strany fixami a poskládají je vedle sebe. Z druhé strany dřívka potřeme lepidlem a přiložíme kolmo druhou vrstvu dřívek, přimáčkneme a necháme schnout. Z bílého papíru děti vystříhnou plachtu, kterou si též vybarví a nasadí ji na brčko (stačí polovina klasického brčka). Když vor zaschne, s dopomocí učitele přilepí brčko s plachtou kolmo k voru tavící pistolí. Vše necháme ještě doschnout.

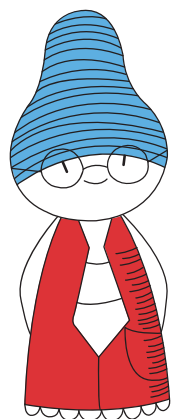
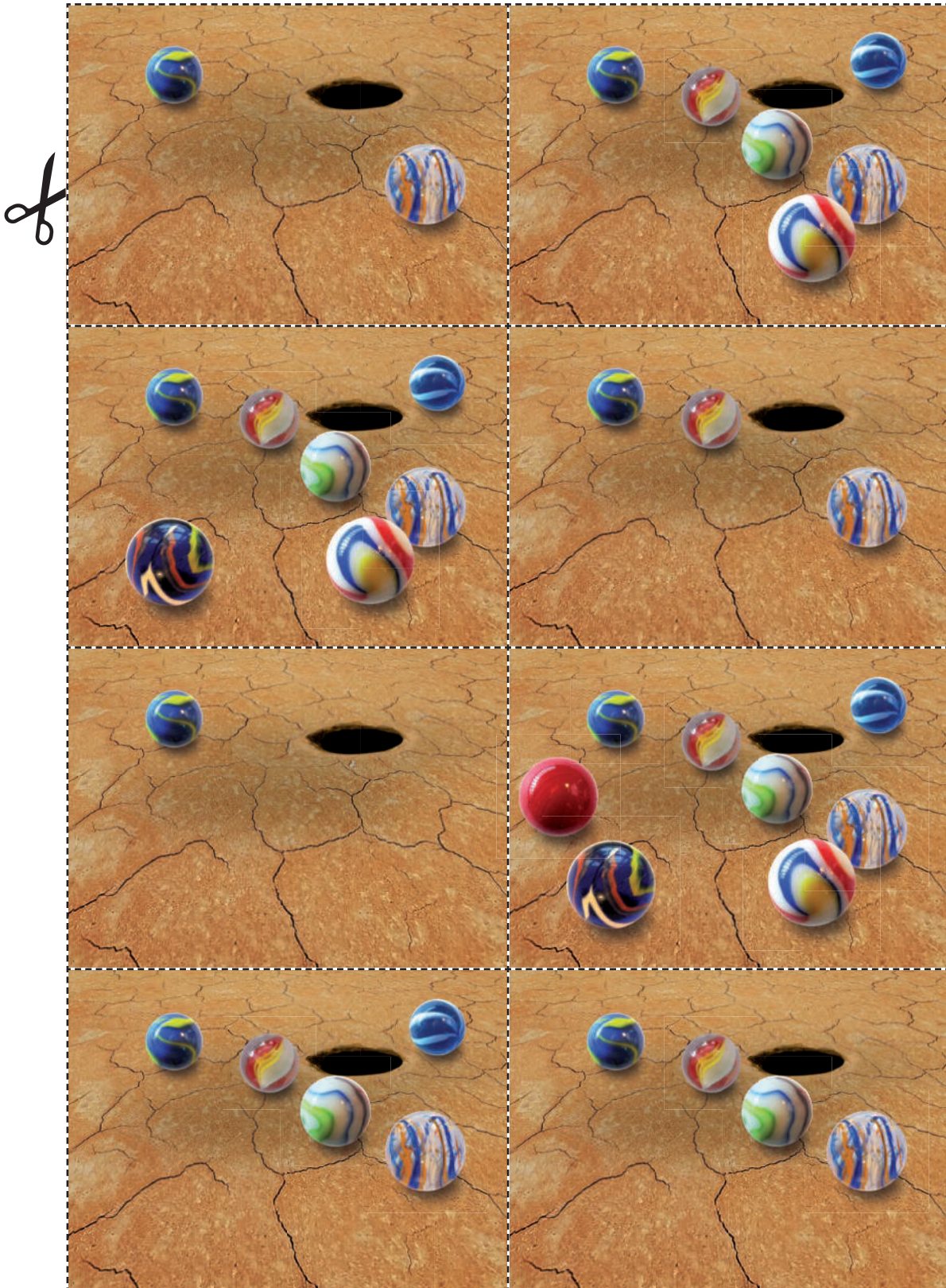
Každé správné plavidlo musí být vyzkoušeno na vodě. Do větších mělkých boxů dáme vodu a děti vyzkouší své vory. Zároveň si ověří, k čemu slouží plachta – foukáním do plachty vor rozpohybují vpřed po hladině.

HRAJU SI RÁD, HRAJE SI I KAMARÁD

KULIČKOVANÁ

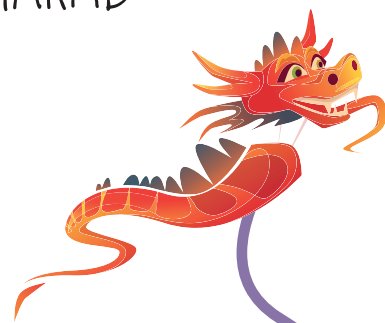
Kamarádi hráli kuličky, ale zamíchaly se jim fotky. Vystřihni a seřad' obrázky, jak se postupně střefovaly kuličky do důlku. Máte také kuličky? Můžete si jít vyvrtat ven na zahradu důlek a zahrát si s kamarády také.

HRAJU SI RÁD, HRAJE SI I KAMARÁD

POUŠTĚNÍ DRAKŮ

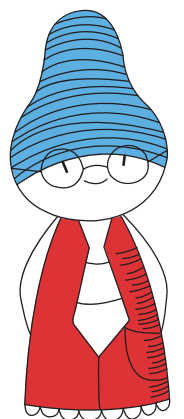
Kamarádi pouštějí draky. Poznáš, který každému patří?

HRAJU SI RÁD, HRAJE SI I KAMARÁD

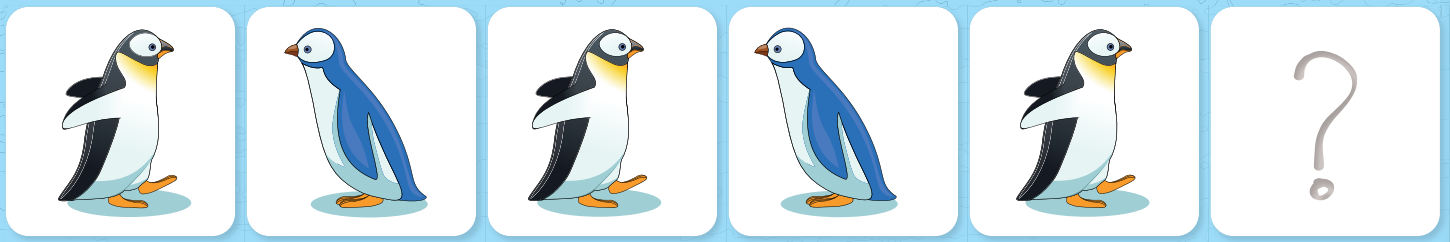
KDO NOSÍ DÁRKY?

Obtáhni cestu, kterou šel Santa Claus, Ježíšek i Děda Mráz. Druhá otázka, kdo nosí dárky u vás?

HRAJU SI RÁD, HRAJE SI I KAMARÁD

DOPLŇ ŘADU

HRAJU SI RÁD, HRAJE SI I KAMARÁD

NAJDI KAMARÁDY

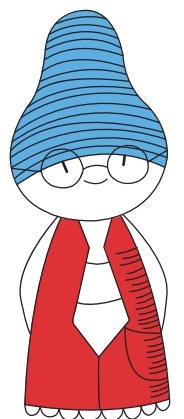
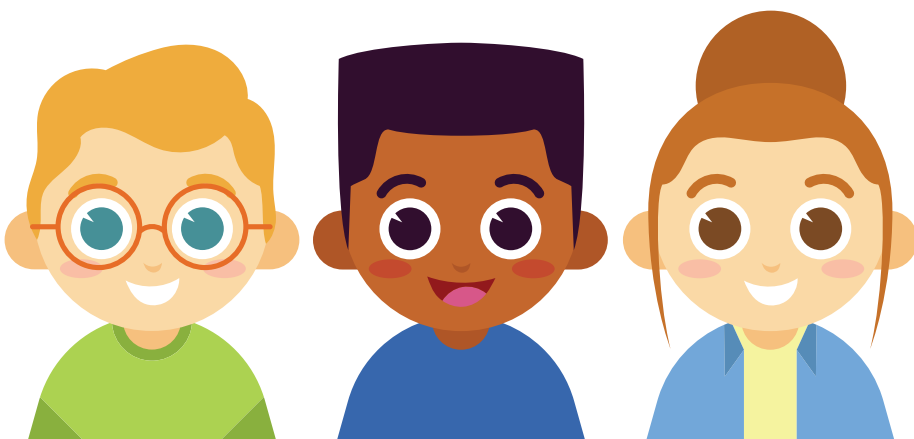
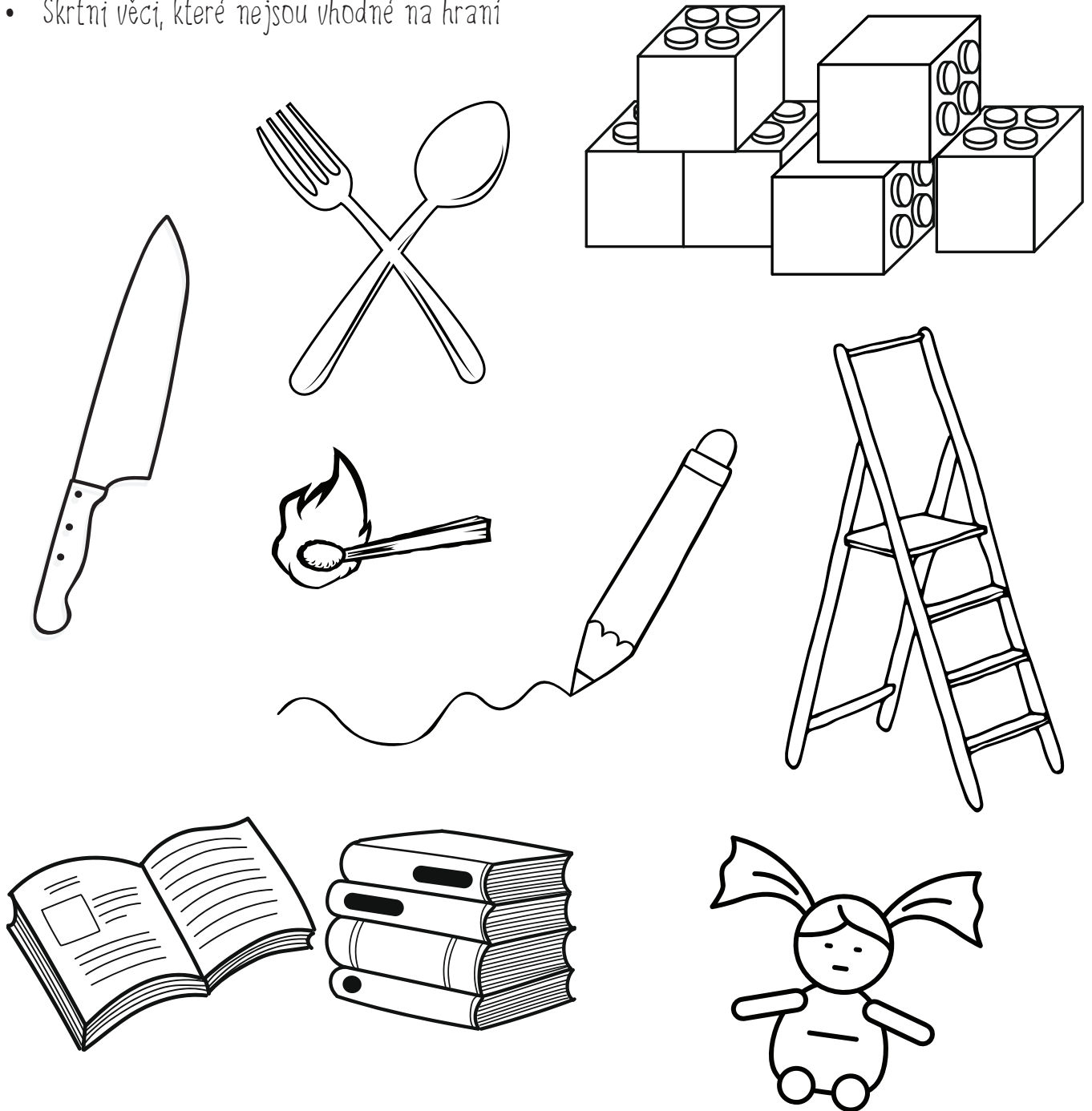
Větší legrace je hrát si s kamarády. Pomoz osamělému kamarádovi najít cestu k ostatním.

HRAJU SI RÁD, HRAJE SI I KAMARÁD

S ČÍM SI MAJÍ DĚTI HRÁT

- Vybarvi věci, se kterými si hrají děti
- Škrtni věci, které nejsou vhodné na hraní

HRAJU SI RÁD, HRAJE SI I KAMARÁD

RODINNÝ PORTRÉT

- Vytvoř obraz své rodiny do rámu, který by sis pak mohl pověsit doma na zeď.
- Kdo patří do tvé rodiny?
- Ukaž pak svůj rodinný portrét kamarádům a řekni, kdo je kdo.

